

Роберт Рождественски

РЕКВИЈЕМ

(По ема)

У спомен наших очева и старије браће;
у спомен вечно младих војника и официра
Совјетске армије, палих на фронтovima
великог отаџбинског рата.

Вечна

слава

херојима!

Вечна слава!

Вечна слава!

Вечна

слава

херојима!

Слава!

... Али чему ће

та слава

мртвим?

Шта ће

та слава

палим?

Свему живом

спасиоци,

себи —

неспасени.

Шта ће им

та слава

мртвим?

Ако муње

у црним облацима бљесну јарко,

и огромно небо

од грома

заглуње;

ако крикну

сви људи

земног шара. —

ни један од изгинулих

ни тргнути се неће,

Знам:

у празним очним дупљама
Сунце синуги неће!

Знам:
песма

гробнице тешке
отворите неће!

Али у име
срца,

у име
живота,
понављам!
Вечна
слава
херојима! ...
И бесмртне химне,
опроштајне химне,
над неуспулоу планетом

плове узвишено ...

Па нек нису
сви хероји,

они
што су изгинули, —
вечна слава
палим
Вечна
слава!

Свих поименично,
сећам се;

с тугом их се сећам.
То је неопходно

То треба — мртвим!

Сећам се гордо живим!

и усправно
у борби изгинулих ...

Постоји
велико право:
на себе

заборављати!
Постоји велика обавеза:
пожелети
и — одважити се!

Вечна
слава
магновеној
смрти

2.

Зар погинути
завештала си нам,

Отаџбино?
Живот
обећала си;

љубав
обећала,

Отаџбино.
Зар за смрт
Отаџбино?

раћају се деца,

Отаџбино?

Зар наше смрти си
хтела,

Отаџбино?

Пламен
у небо ударио!

Отаџбино?

Сећаш ли се,
тако си рекла:
„Устајте
у помоћ“ ...

Отаџбино.

Напросто, свако је да бира могао:
ја

или

Отаџбина.

Лепше и драже
од свега —

Отаџбина.

Горе твоје —
то су наше

горе,

Отаџбино.

Истина твоја —
наша је

истина,

Отаџбино.

Слава твоја —
наша је

слава,

Отаџбино!

3.

Праштала је

пурпурна застава;

гореле су

пурпурне звезде:

слепа олуја снажна

скривала је

од крви

пурпурни залазак сунца.

и чуо се

долазак

дивизије,

велики долазак

дивизије,

гвоздени долазак

дивизије,

тачан

долазак

војника!

У сусрет

грмљавини

у бој смо

светло и сурово

се дигли.

На нашим заставама исписана је реч:

Победа!

Победа!

У име Отаџбине —

У име живих —

победа!

Рат
да уништите
морамо.
И више не би било
поносна,
И више не би било
срчаности;
осим
жеље проживети
постоји још
храброст
живети!
У сусрет
зрмљавини
у бој смо
светло и сурово
дигли се.
На нашим заставама
и исписана је реч:
Победа!
Победа!

4.

Камене црни,
Камене црни,
што ћутиш,
камене црни?
Зар си
тако хтео?
Зар си
маштао некад
да надгробник постанеш
на гробници
непознатог
војника!
Камене црни.
Зашто ћутиш
камене црни?
Ми смо те
у планинама
тражили.
Стене
тешке смо
ломили.
Покрет ноћу
смо оглашавали.
Мајстори ноћу
спавали нису,
да би
паметним рукама,
да би сопственом крвљу,
преобразили
обични камен
у мукли
надгробник...
Зар су криви
каменови
зато
што негде
под земљом
сувише дуго
војници спавају?
Непознати
војници...
А над њима

траве вѣну,
А над њима звезде
 гасну.

А над њима
 орао кружи
и сунцокрет
 клати се.

И стоје борови
над њима.
И време долази снегу.
И заједно сунце
по небу се
разлива.

Над њима
 време креће се.
али некад
ко је у свету

 запамтио
 име
Непознатог
 војника?

Та
 до смрти саме
он је имао бројне
 пријатеље.

Та још
 на свету живи
врло стара
мама.

А била је
 невеста.

Где је сад она,
невеста? ...
Умирао је војник —
познат.
Умро је војник —
непознати.

5.

Ох, за чим ,
 Сунце сјајно,
све посећујеш —
не опрашташ се?
Ох зашто
 из рата невесело

син
не враћа се?
Из беде ћу те
 избавити;
долетећу као
 брза орлушица...

Одазови се
књи моја!
Мали мој,
 једини ...

Бели свет
 је немилостив.
Оболела сам.
Надо моја,
књицо моја,
зоро моја,

врати се!
Светлости моја,
где си?

Нећу ја
ништа друго
само сина
милога.
Иза гора је
ласта моја!
Иза гора је —
иза громада...

Ако су очи
исплакане —
срцем мајке
плачу.
Бели свет је
немилоствив.

Изболела сам.
Надо моја,
клицо моја,
зоро моја,
врати се!

Светлости моја,
где си?

6.

Када ћеш ти, будућности,
Скоро ли ћеш?

У одговор на какав
бол?...

Видиш:
најпоноснији
отишли су ти
у сусрет.

Претиш
стубовима противтенкооским.

Плашиш
старим литицама...

Али ми ћемо
дићи себе
конопцима.
од сопствених нерава
испредених!

Поравњемо.
Отрпећемо
све подсмехе.

И постаћемо
виши
од богова.
И деца ће
вајати Снешка
од рупа
облака.

7.

Песма је то
о сунчевој светлости:
песма је то
о сунцу у грудима.

Песма је то
 о младој планети
 на којој
 све напред ходи.
 У име Сунца,
 у име Отаџбине,
 заклињемо се.
 У име живота,
 палим херојима
 кунемо се:
 оно што очеви допевали нису
 ми ћемо
 допевати!
 Оно што очеви изградиле нису
 ми ћемо
 изградити!
 Стремљењем к Сунцу трчати,
 к вама
 до сивих висина израстати.
 Ми — рођени песмом победе —
 почињемо
 да живимо и маштамо!
 У име Сунца,
 у име Отаџбине
 заклињемо се.
 У име живота
 палим херојима
 кунемо се:
 оно што очеви допевали нису,
 ми ћемо
 допевати!
 оно што очеви изградиле нису
 ми ћемо
 изградити!
 Хитајте,
 весела пролећа!
 Изгинулим ми смо
 на смену дошли.
 Не гордите се
 звезде далеко,
 госте
 са земље
 чекајте!
 У име Сунца,
 у име Отаџбине
 кунемо се.
 У име живота
 палим херојима
 кунемо се:
 оно што очеви допевали нису,
 ми ћемо
 допевати,
 оно што очеви изградиле нису,
 ми ћемо
 изградити!

8.

Чујте!
 То ми
 говоримо.
 Мртви.
 Ми.

Чујте!

То ми

говоримо.

Отуд.

Из таме.

Чујте!

Широм отворите очи.

Чујте до краја.

То ми,

мртви,

говоримо.

Куцамо

на ваша

срца...

Не плашите се!

Једном ћемо вас узнемирити у сну.

Над пољима

своје гласове пронећемо тихо.

Заборавили смо

како цвеће цвета.

Како топола шуми.

И земљу смо

заборавили.

Каква је постала

земља?

Како су птице тамо?

Певају ли на земљи

без нас?

Како бљешти

река?

Лете ли и облаци

над нама

Без нас?

Заборавили смо траву.

Дрвеће давно заборавили смо.

Корачати

по земљи

није нам дано.

Никад нам није дано.

Никог пробудити неће

оркестра

месинг

тужни.

Само најстрашније је,

од смрти

чак страшније:

знати

да птице

на земљи певају

без нас!

Да трешње

на земљи цветају

без нас!

Да бљеште

реке.

И лете облаци

над нама.

Без нас.

Живот се наставља.

И опет

почиње дан.

Живот се наставља.

Долази

време киша.
Све је јачи ветар велика жита
њише.

То је
ваша судбина.
То је
наша општа
судбина...

Тако и птице
певају на земљи,
без нас.
И трешње
цветају на земљи,
без нас!
И бљешти
река.
И промичу облаци.
Над нама.
Без нас.

9.

Ја
не могу.
Ја нећу
умрети...
Ако
умрем —
постаћу
трава.
Постаћу
лишће.
Дим ватре.
Пролећна земља.
Рана звезда.
Постаћу талас,
пена
таласа!
Срце
своје
унећу
у даљине.
Постаћу
роса,
прва олуја,
деце
смех .
ехо
у шуми...
У стени ће
шумети
траве.
И талас ће
ударити
у обалу...
Само бих
да допевам!
Само бих
да стигнем!

Само бих
да испијам
чашу
до дна!
Само би
ноћу
невала
груба!
Само би
у пољима
сазревало жито!...
Живот светао,
дај ми,
судбино!
Поносну
смрт
дај ми,
судбино!

10.

Памтите!
За век,
за годину, —
памтите!
Оне,
који никада доћи
неће
памтите!
не пламте!
У грлу
задржите јецаје,
јецаје горке.
Сећања
палих
достојни
будите!

Вечно
достојни!
Житом и песмом,
маштом и стиховима,
животом
слободним,
сваком секундом,
сваким дахом —
достојни
будите!

Људи!
Покућа срца
куца, —
памтите!
Каквом је
ценом
извојевана срећа, —
молим вас,
памтите!

Песму своју
отправити у полетање.
памтите,
Оне
који више никада
опевати неће.

памтите!
Деци својој
 испричајте о њима
да би
запамтила!
Деци
 деце своје
испричајте о њима
да би, такође,
запамтила!
У сва времена бесмртну Земљу
памтите!
Сусретните
 устрептало пролеће,
људи Земље.
Убијте
 рат.
прокуните
рат,
људи Земље!
Машту пронесите
 кроз године
и животом
испуните је!
Али оне
који никад више
 доћи неће
закљињем вас:
памтите
1962.